श्री. एकनाथ शिंदे
मा. उप मुख्यमंत्री

श्री. देवेंद्र फडणवीस
मा. मुख्यमंत्री

श्री. अजित पवार
मा. उप मुख्यमंत्री

श्री. प्रताप सरनाईक
मा. मंत्री (परिवहन)

श्री. नितेश राणे
मा. मंत्री (बंदरे)

श्रीमती माधुरी मिसाळ
मा. राज्यमंत्री (परिवहन)

श्री. संजय सेठी (भा.प्र.से.)
मा. अ.मु.स. (परिवहन व बंदरे)

परिवहन व बंदरे विभागाची संरचना

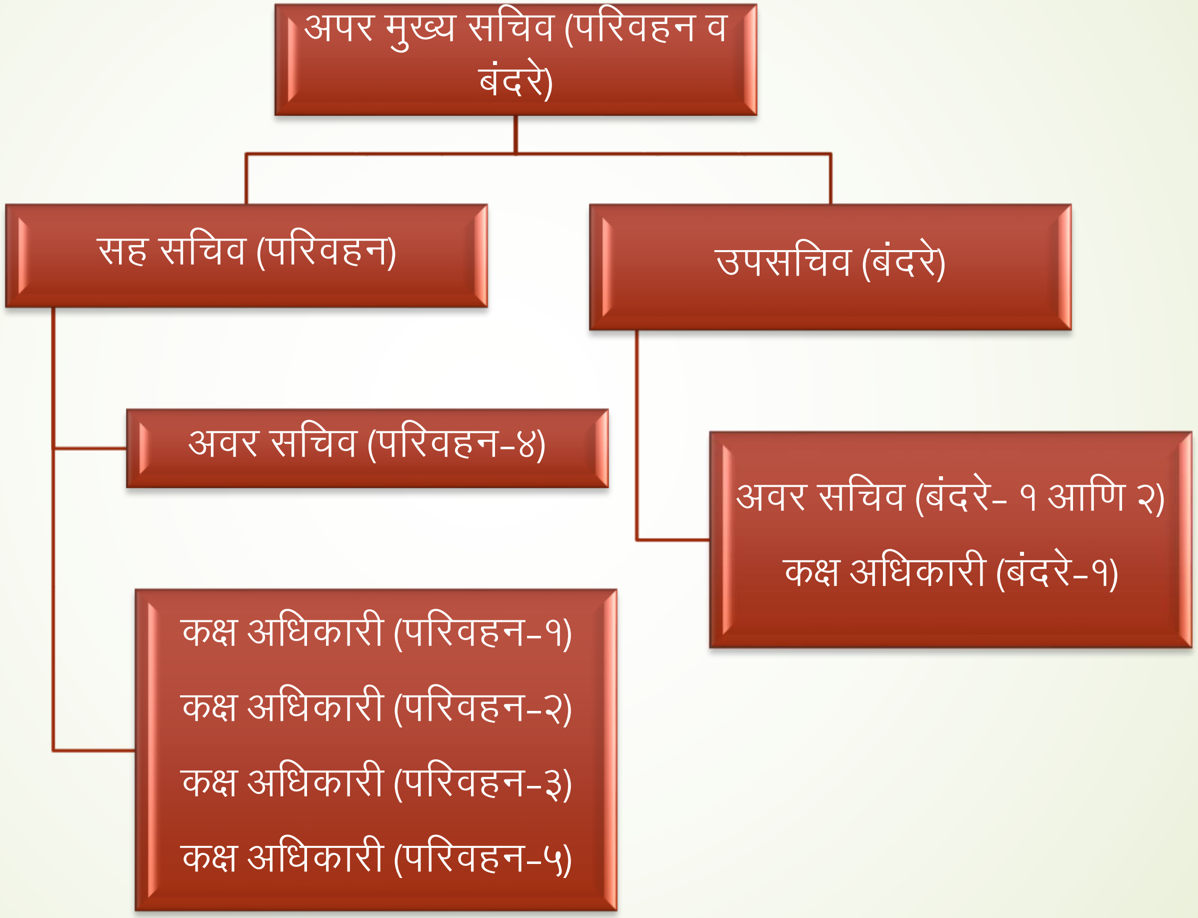

परिवहन व बंदरे विभागाशी संबंधित अधिनियम व नियम
१. मोटार वाहन अधिनियम, १९८८
२. केंद्रीय मोटार वाहन नियम, १९८९
३. महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९
४. महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ आणि नियम, १९५९
५. महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन अधिनियम, १९५० आणि नियम, १९५२
६. महाराष्ट्र मोटार वाहन (प्रवासी कर) अधिनियम, १९५८ आणि नियम, १९५९
७. रस्त्याद्वारे वहन अधिनियम, २००७ आणि नियम, २०११
८. मर्चंटस शिपिंग ॲक्ट, १९८५ (सर्वसाधारण बाबी).
९. इंडीयन पोर्टस ॲक्ट, १९८५ (सर्वसाधारण बाबी).
१०. कास्टींग व्हेसलस ॲक्ट (सर्वसाधारण बाबी).
११. महाराष्ट्र सागरी मंडळ अधिनियम, १९९६

५

गृह (परिवहन) विभागामध्ये ५ कार्यासन असून त्यांना नेमून दिलेल्या विषयांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे-

कार्यासन	नेमून दिलेले विषय
परिवहन-१	१) यंत्रचलित वाहने यासह वाहन, मोटार वाहने व सार्वजनिक वाहने (सरकारी कोट्यातून देण्यात आलेल्या मोटार गाड्या, स्कूटर व इतर यंत्रचलित वाहने यांच्या बाबी वगळून) मार्ग परिवहन सेवा. २) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
परिवहन-२	१) महाराष्ट्र मोटार वाहनांचे अधिग्रहण (आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९६५ २) मोटार वाहन नियमातून सूट ३) प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरण यांच्या सभा, बैठकी इत्यादी ४) टॅक्सी व ऑटो रिक्षा परमिट बाबत ५) ट्रान्सपोर्ट डेव्हलपमेंट कॉन्सिलच्या मिटींग ६) ड्रायव्हर/ कंडक्टर साठी बैचेस व युनिफॉर्मस् ७) मोटर ट्रेनिंग स्कूल ८) मोटार वाहन नियम कायद्यात सुधारणा

कार्यासन	नेमून दिलेले विषय
परिवहन-३	१) मुंबई मोटार वाहन कर. २) रस्त्यांवर चालण्यासाठी योग्य असलेल्या वाहनांवरील कर. ३) रस्त्यावरुन नेण्यात येणारा माल व प्रवासी यांच्यावरील कर ४) परिवहन विभागांतर्गत मोटार वाहन विभागांतील वर्ग-४ चे कर्मचारी ते मोटार वाहन निरीक्षक (वर्ग-१) (कनिष्ठ स्तर) यांच्या आस्थापना विषयक सर्व बाबी.
परिवहन-४	१) मोटार वाहन विभागाच्या प्रशासकीय व आस्थापना या संबंधीच्या बाबी २) मोटार वाहन विभागाचे अर्थसंकल्पविषयक बाबी.
परिवहन-५	१) रेल्वे व त्यांच्याशी संलग्न असलेल्या बाबी (रेल्वे व पूल/ भुयारीमार्ग याखेरीज) नवीन रेल्वे मार्ग बांधणेबाबत, रेल्वेचा विस्तार व प्राथम्य अहवाल तयार करण्याबाबत. २) भारताच्या संविधानाच्या ७ व्या अनुसूचीतील सूची १ मध्ये निर्दिष्ट करण्यात न आलेली दळणवळणाची इतर साधने, लहान रेल्वेमार्गासंबंधातील सूची १ मधील तरतुदींच्या अधीन असलेले असे लहान रेल्वेमार्ग ३) नॅरोगेज रेल्वे मार्गाचे ब्रॉडगेजमध्ये रुपांतर करणेबाबत ४) लेव्हलक्रासिंग ओव्हर ब्रिज बांधणे ५) रेल्वे वाहतुकीसंबंधी बाबी ६) मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणे यांच्या प्रशासन व आस्थापना विषयक बाबी

७

गृह (बंदरे) विभागामध्ये २ कार्यासन असून त्यांना नेमून दिलेल्या विषयांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे-

कार्यासन	नेमून दिलेले विषय
बंदरे - १	१) किनारा धुप प्रतिबंधक कार्य. २) बंदरातील जोडणारे रस्ते, सर्व खाडीतील अंतर्गत जलवाहतुक, जेटी बांधणे, फेरीज, लहान बंदरांचा हायड्रोग्राफीक सर्व्हे ३) कोकण किनाऱ्यावरील प्रवासी बोट वाहतुक इ.
बंदरे - २	१) इंडीयन पोर्टस् ॲक्ट, १९८५ (सर्वसाधारण बाबी) २) कास्टींग व्हेसलस् ॲक्ट (सर्वसाधारण बाबी) ३) मर्चंटस् शिपिंग ॲक्ट, १९८५ (सर्वसाधारण बाबी) ४) नॅशनल हार्बर बोर्ड. ५) आंतरदेशीय जलमार्गावर वाहतूक केलेल्या प्रवाशांची व मालाची येणे असलेली रक्कम. ६) प्रमुख बंदरांशी संबंधित बाबी. ७) अर्थसंकल्प विषयक बाबी. ८) नौवहन व विमान यांच्या सुरक्षिततेसाठी दिपगृहे यासह प्रकाश नौका, संकेतदीप व इतर तरतुदी.

RTO Maharashtra

परिवहन विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या परिवहन आयुक्त कार्यालयातील अधिकारी आणि कर्मचारी यांचा तपशील

वर्गवारी	मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे	रिक्त पदांची टक्केवारी
गट-अ	२८५	१५७	१२८	४४.९१
गट-ब	११८७	६२४	५६३	४७.४३
गट-क	२६७४	२३६७	३०७	११.४८
गट-ड	०	१०५	-१०५	
एकूण	४१४६	३२५३	८९३	२१.५४

बंदरे विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या महाराष्ट्र सागरी मंडळ या कार्यालयातील अधिकारी आणि कर्मचारी यांचा तपशील

वर्गवारी	मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे	रिक्त पदांची टक्केवारी
गट-अ	४०	२९	११	२७.५
गट-ब	२६	१८	८	३०.७६
गट-क	२६०	१२८	१३२	५०.७६
गट-ड	१९९	६२	१३७	६८.८४
एकूण	५२५	२३७	२८८	५४.८५

महत्वाचा तपशील (परिवहन विभाग)

नोंदणी झालेल्या वाहनांची संख्या	४,९०,९९,१२५
एकूण वापरात असलेल्या चालक अनुज्ञप्ती	४,६१,१२,०००
जानेवारी, २०२५ पर्यंत वाहन कराची वसुली	रु. ११९४६.५२ कोटी
जानेवारी, २०२५ पर्यंत प्रवासी कराची वसुली	रु. ३४१.९४ कोटी
जानेवारी, २०२५ पर्यंत पर्यावरण कराची वसुली	रु. ११५.७५ कोटी
वाहनांच्या ना-वापर कराच्या अनुषंगाने अपर मुख्य सचिव (परिवहन) यांच्याकडे प्राप्त अपिल अर्ज	१४
अपर मुख्य सचिव (परिवहन) यांच्या कडेवाहनांच्या ना-वापर कराच्या अनुषंगाने निकाली काढण्यात आलेल्या अपिल अर्ज	१४

सन २०२४ मध्ये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत प्राप्त अर्जांची संख्या	निपटारा करण्यात आलेल्या अर्जांची संख्या
३०६	३०६

महत्वाचा तपशील (बंदरे विभाग)

राज्यातील एकूण बंदरे	२ मोठी बंदरे व ४८ लहान बंदरे
सागरमाला प्रकल्पांतर्गत हाती घेण्यात आलेले एकूण प्रकल्प	२७
२०२३-२०२४ मध्ये महाराष्ट्राच्या नॉन-मेजर पोर्ट हाताळलेली प्रवासी संख्या	१.८५ कोटी
२०२३ -२०२४ मध्ये महाराष्ट्राच्या नॉन-मेजर पोर्ट हाताळलेला कार्गो	७६.८७ द.ल. टन

सन २०२४ मध्ये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत प्राप्त अर्जांची संख्या	निपटारा करण्यात आलेल्या अर्जांची संख्या
१४	१४

१२

परिवहन विभागासाठी एकूण खालीलप्रमाणे निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	आर्थिक वर्ष	अर्थसंकल्पित केलेला निधी (रक्कम रुपये कोटी)
१.	२०४१-वाहनांवरील कर	सन २०२३-२४	२१२७.८४५१
		सन २०२४-२५	२६४४.८४५५
		सन २०२५-२६	३३०८.००४७
२.	३०५५-रस्ते वाहतूक	सन २०२३-२४	१९५३.००२१
		सन २०२४-२५	२२६०.००२१
		सन २०२५-२६	२४६०.००२१
३.	५०५५-मार्ग परिवहन यावरील भांडवली खर्च	सन २०२३-२४	५३१.००००
		सन २०२४-२५	७४३.००००
		सन २०२५-२६	५३१.०००१

बंदरे विभागासाठी एकूण खालीलप्रमाणे निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे.

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	आर्थिक वर्ष	अर्थसंकल्पित केलेला निधी (रक्कम रुपये कोटी)
१.	१८३५ तरंगती जेटी व तत्सम प्रवासी सुविधा उभारणे	सन २०२३-२४	१७८.००
		सन २०२४-२५	३३८.००
		सन २०२५-२६	२७२.००
२.	३०५१- बंदरे व दिपगृहे	सन २०२३-२४	४००.००
		सन २०२४-२५	४५५.००
		सन २०२५-२६	४३४.००
३.	२७११- पुरनियंत्रण व जलनि:स्सारण	सन २०२३-२४	४०.००
		सन २०२४-२५	२७.००
		सन २०२५-२६	४०.००

रस्ता सुरक्षा

१) रस्ता सुरक्षा उपकर – महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम १९५८ मध्ये कलम ३ (१अ) व कलम ११ (६) व मोटार वाहन अधिनियम १९८८ च्या कलम २०१५ (४) मधील तरतुदीनुसार सुधारणा करुन मोटार वाहन करावरील उपकरण लावून त्यामधून येणाऱ्या निधीमधून रस्ता सुरक्षा निधी स्थापना करण्याबाबत शासन निर्णय क्र. एमव्हीआर ०७१६/प्र.क्र. ३२४/परि-२, दि. ०१.०९.२०१६ नुसार मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार, राज्यातील नवीन नोंदणी होणाऱ्या व राज्यात कायमस्वरुपी स्थलांतरीत झालेल्या वाहनांवर देय कराच्या विहीत टक्केवारीनुसार रस्ता सुरक्षा उपकर वसुल केला जातो. सदर टक्केवारी वाहन प्रकारनिहाय ०.५% ते १०% उपकर आकारला जातो.

२) महाराष्ट्र राज्य रस्ता सुरक्षा परिषद- मा. मंत्री (परिवहन) यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक १३.०५.२०१५ रोजीच्या अधिसूचनेनूसार राज्य रस्ता सुरक्षा परिषदेची स्थापना करण्यात आली आहे.

३) रस्ता सुरक्षा निधी नियंत्रण समिती- रस्ता सुरक्षा निधी मधून करावयाच्या खर्चाच्या अनुषंगाने मान्यता देण्याबाबत, उपाययोजना करण्याच्या अनुषंगाने मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली रस्ता सुरक्षा निधी नियंत्रण समितीची स्थापना दिनांक ०१.०९.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली आहे.

४) जिल्हा रस्ता सुरक्षा समिती – रस्त्यावरील अपघात कमी करण्यासाठी व रस्ता सुरक्षा विषयक विविध उपाययोजना राबविण्यासाठी, मोटार वाहन कायदा, १९८८ च्या कलम २१५ अन्वये दिनांक १३.०५.२०१५ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये जिल्हा रस्ता सुरक्षा समिती स्थापन करण्यात आली असून दिनांक ०५.१२.२०२२ रोजी सदर समित्या पुनर्गठीत करण्यात आलेल्या आहेत.

५) रस्ता सुरक्षा कक्ष – मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्देशानूसार दिनांक २९.१२.२०१८ रोजी रस्ता सुरक्षाविषयक राज्यस्तरीय कामकाज हाताळण्यासाठी रस्ता सुरक्षा कक्ष हा परिवहन आयुक्त यांच्या कार्यालयाने स्थापन करण्यात आला आहे.

- रस्ता अपघात सांख्यिकी माहिती :- सन २०२२, २०२३ व २०२४ मधील राज्यातील अपघात व अपघाती मृत्यूंची आकडेवारी खालीलप्रमाणे आहे –

अ.क्र.	वर्ष	एकूण अपघात	एकूण मृत
१.	२०२२	१४०५८	१५२२४
२.	२०२३	१४११९	१५३६६
३.	२०२४ (Provisional)	१४२६७	१५३३५
वर्ष २०२३ ते २०२४ तुलनात्मक वाढ / घट (+) (-)		१%	-०.२%

सागरमाला प्रकल्प

महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर प्रवासी जलवाहतुकीसाठी जेट्टी व तद्नुषंगिक प्रवासी सुविधा पुरविण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सागरमाला योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून प्रकल्प खर्चाच्या ५०% इतके अर्थसहाय्य प्राप्त होते. मागील पाच वर्षात सागरमाला योजनेतंर्गत केंद्र शासनाकडून दिनांक ३१.०३.२०२५ पर्यंत रु. ३१७.५२ कोटी इतका निधी प्राप्त झाला आहे.

(रु. कोटी)

अ.क्र.	तपशील	प्रकल्पांची संख्या	प्रकल्पाची किंमत	केंद्र प्राप्त निधी	राज्य प्राप्त निधी	एकूण खर्च
१.	पूर्ण झालेली कामे	१३	३८०.४५	१९०.२२	१९५.४६	३८५.६९
२.	प्रगतीपथावरील कामे	१४	७८४.२१	१३०.७६	२६८.५९	२८९.४४ (हा खर्च दि. ३१.०३.२०२५ पर्यंतचा आहे)
३.	प्रस्तावित कामे	७	६२२.६८	--	--	--

परिवहन विभागाच्या पोर्टलवर जाण्यासाठी ttps://transport.maharashtra.gov.in या लिंकवर क्लिक करा.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या पोर्टलवर जाण्यासाठी https://msrtc.maharashtra.gov.in या लिंकवर क्लिक करा.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या पोर्टलवर जाण्यासाठी https://mahammb.maharashtra.gov.in या लिंकवर क्लिक करा.

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत परिवहन विभागाशी संबंधित जनमाहिती अधिकारी आणि प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे :-

माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत जनमाहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा तपशील			
अ.क्र.	कार्यासन	जनमाहिती अधिकारी यांचा तपशील	प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा तपशील
१.	परिवहन - १	जनमाहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी	प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा सह सचिव
२.	परिवहन - २	जनमाहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी	
३.	परिवहन - ३	जनमाहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी	
४.	परिवहन - ४	जनमाहिती अधिकारी तथा अवर सचिव	
५.	परिवहन - ५	जनमाहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी	
कार्यालयाचा पत्ता :- गृह (परिवहन) विभाग, २ रा मजला, मुख्य इमारत, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.			

परिवहन विभागाकडून लोकसेवा हक्क अधिनियमांतर्गत अधिसूचित करण्यात आलेल्या सेवांबाबतच्या अधिसूचना खालील लिंकवर उपलब्ध आहेत.

E:\PPT\GazetteSearch २० Online services.pdf

E:\PPT\GazetteSearch ३६ online serveces.pdf

E:\PPT\GazetteSearch ४५ online services.pdf

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत बंदरे विभागाशी संबंधित जनमाहिती अधिकारी आणि प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे :-

माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत जनमाहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा तपशील			
अ.क्र.	कार्यासन	जनमाहिती अधिकारी यांचा तपशील	प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा तपशील
१.	बंदरे - १	जनमाहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी	प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उप सचिव
२.	बंदरे- २	जनमाहिती अधिकारी तथा अवर सचिव/कक्ष अधिकारी	
कार्यालयाचा पत्ता :- गृह (बंदरे) विभाग, २ रा मजला, मुख्य इमारत, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.			

बंदरे विभागाकडून लोकसेवा हक्क अधिनियमांतर्गत अधिसूचित करण्यात आलेल्या सेवांबाबतच्या अधिसूचना खालील लिंकवर उपलब्ध आहेत.

ports services.pdf

तक्रार निवारण

eOffice
A DIGITAL WORKPLACE SOLUTION

आपली सेवा आमचे कर्तव्य
YOUR SERVICE IS OUR DUTY

- आपले सरकार पोर्टल, पी.जी. पोर्टल यावरील तक्रारींचा विहीत कालावधीमध्ये निपटारा करण्यात येत आहे. त्याबाबतचा तपशील (दिनांक ०१.०४.२०२५ पर्यंत) खालीलप्रमाणे आहे-

परिवहन व बंदरे विभाग			
आपले सरकार पोर्टलवर प्राप्त तक्रारींचा तपशील			
प्राप्त तक्रारी	संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाकडे हस्तांतरीत	कार्यवाही पूर्ण	प्रलंबित
८४६	७६५	८१	०

पी.जी. पोर्टलवर प्राप्त तक्रारींचा तपशील			
प्राप्त तक्रारी	निराकरण / संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाकडे हस्तांतरीत	निराकरण टक्केवारी	प्रलंबित
३६१	२३८	६६%	१२३

राज्यातील प्रगतीपथावर असलेले नवीन लोहमार्ग प्रकल्प

- वडसा – देसाईगंज – गडचिरोली रेल्वे मार्ग.
- सोलापूर – उस्मानाबा – तुळजापूर रेल्वे मार्ग. (९१.३ कि.मी.)
- अहमदनगर बीड – परळी – वैजनाथ रेल्वे मार्ग.
- वर्धा – यवतमाळ – नांदेड रेल्वे मार्ग.
- पुणे – नाशिक
- बिदर – नांदेड नवीन ब्रॉड गेज रेल्वे मार्ग.
- जालना – जळगाव.
- जालना – खामगाव.
- फलटण – पंढरपूर नवीन ब्रॉड गेज रेल्वे मार्ग.
- कल्याण – मुरबाड.
- कांपा – चिमुर रेल्वे मार्ग.

राज्यातील प्रगतीपथावर असलेले प्रकल्प

- रेडिओ क्लब, मुंबई येथे जेट्टी व तत्सम प्रवासी सुविधा निर्माण करणे.
- वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग येथे जेट्टी बांधणे.
- राष्ट्रीय जलमार्ग-५३ (NW-५३) अंतर्गत कोलशेत, काल्हेर, डोंबिवली, मिरा-भाईंदर (जि. ठाणे) येथे जेट्टी बांधणे.
- खारवाडेश्री (जि. पालघर) येथे जेट्टी बांधणे.
- दिघी बंदर (जि. रायगड) प्रकल्पाचा विस्तार करणे.
- जेएसडब्ल्यु जयगड बंदर, धरमतर पोर्ट (जि. रायगड) प्रकल्पाचा विस्तार करणे.
- मुरबे (जि. पालघर) येथे बंदर प्रकल्प विकसित करणे.
- वाढवण बंदर प्रकल्प.